

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

**EGZAMIN
W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM
W ROKU SZKOLNYM 2014/2015**

CZĘŚĆ 1.

JĘZYK POLSKI

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ GH-P8**

KWIECIEŃ 2015

Zadanie 1.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].

Rozwiązanie

B

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 2.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje [...].

Rozwiązanie

C

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje [...].

Rozwiązanie

N

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 4.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte).

Rozwiązanie

B

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 5.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje [...].

Rozwiązanie

C

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 6.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń: 3) korzysta ze słownika: [...] antonimów [...].

Rozwiązanie

A

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 7.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 4. odróżnia informacje o faktach od opinii.

Rozwiązanie

A

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 8.

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi.	1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodnie z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat. 5) [...] uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi.

Schemat punktowania

2 punkty – uczeń określa charakter wybranej podróży zgodnie z tekstem i uzasadnia swój wybór. Wypowiedź jest komunikatywna.

Przykładowe rozwiązanie

Chciałbym przepłynąć Dunaj kajakiem (podróż wyczynowa), dlatego że chciałbym sprawdzić swoją kondycję fizyczną.

1 punkt – uczeń określa charakter wybranej podróży zgodnie z tekstem, ale nie uzasadnia swojego wyboru LUB wybiera miejsce podróży i uzasadnia swój wybór. Wypowiedź jest komunikatywna.

Przykładowe rozwiązanie

Chciałbym się udać do Afryki, ponieważ jest tam dzika przyroda i inne obyczaje mieszkańców niż w Polsce.

0 punktów – uczeń wybiera tylko miejsce podróży; nie udziela odpowiedzi LUB wypowiedź jest niekomunikatywna.

Uwaga: W zadaniu nie ocenia się poprawności zapisu.

Zadanie 9.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 5) omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytuł [...]).

Rozwiązanie

A

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 10.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 2. Analiza. Uczeń: 10) charakteryzuje i ocenia bohaterów.

Rozwiązanie

C

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 11.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 2. Analiza. Uczeń: 4) rozpoznaje w tekście literackim: [...] epitet [...].

Rozwiązania

N

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 12.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 3. Świadomość językowa. Uczeń: 3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik [...]) [...].

Rozwiązanie

A

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 13.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	3. Świadomość językowa. Uczeń: 9) rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych [...].

Rozwiązanie

B

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 14.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	3. Świadomość językowa. Uczeń: 2) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenie w tekście.

Rozwiązanie

A

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 15.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 3. Świadomość językowa. Uczeń: 2) rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte [...] i rozumie ich funkcje.

Rozwiązanie

B

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 16.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 4) wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa ([...] metafor) [...].

Rozwiązanie

T

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 17.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje [...].

Rozwiązanie

N

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 18.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 5) omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytuł [...]).

Rozwiązanie

A

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 19.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	3. Świadomość językowa. Uczeń: 2) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenie w tekście.

Rozwiązanie

A

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 20.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 8) rozumie dosłowne i przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi.

Rozwiązanie

D

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 21.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 9) rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje [...] wnioski.

Rozwiązanie

B

Schemat punktowania

1 p. – poprawna odpowiedź.

0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 22.

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Tworzenie wypowiedzi.	<p>1. Mówienie i pisanie. Uczeń:</p> <p>1) tworzy spójne wypowiedzi [...] pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie [...]; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada;</p> <p>2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat.</p> <p>2. Świadomość językowa. Uczeń:</p> <p>3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy do wyrażenia zamierzonych treści;</p> <p>4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie;</p> <p>5) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom;</p> <p>6) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych [...];</p> <p>10) stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników (w tym imiesłowów), przymiotników, liczebników i zaimków; stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (zgody i rzędu).</p> <p><i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej</i></p> <p>5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...];</p> <p>6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].</p>

Schemat punktowania

1. Treść (0–4)

Oceniane cechy wypowiedzi ucznia		4 punkty	3 punkty	2 punkty	1 punkt	0 punktów*
Realizacja tematu		pisze opowiadanie zgodne z tematem.	pisze opowiadanie zgodne z tematem.	pisze opowiadanie w przeważającej części zgodne z tematem.	podjmuje próbę napisania opowiadania na zadany temat.	pisze opowiadanie na inny temat lub pisze pracę w innej formie.
Urozmaicenie fabularne	Prezentowanie świata przedstawionego	określa czas, miejsce, tworzy akcję i wprowadza bohaterów oraz konkretyzuje wszystkie elementy świata przedstawionego.	określa miejsce, tworzy akcję i wprowadza bohaterów oraz konkretyzuje dwa elementy świata przedstawionego.	określa miejsce, tworzy akcję i wprowadza bohaterów oraz konkretyzuje jeden element świata przedstawionego.	podjmuje próbę tworzenia akcji i wprowadza bohaterów.	
	Sposób prowadzenia narracji	w sposób funkcjonalny posługuje się wybraną formą narracji.	w sposób funkcjonalny posługuje się wybraną formą narracji.	w przeważającej części stosuje wybraną formę narracji.	znaczne zaburzenia w stosowaniu wybranej formy narracji.	
	Sposób przedstawienie toku zdarzeń	logicznie układa wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego.	logicznie układa wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego.	w przeważającej części logicznie układa wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego.	znaczne zaburzenia logicznego uporządkowania wydarzeń.	
	Elementy wzbogacające wypowiedź	wzbogaca wypowiedź, np.: wprowadza dialog, opis, dynamizuje akcję, kreuje nastrój, buduje napięcie (konieczne trzy elementy).	wzbogaca wypowiedź, np.: wprowadza dialog, opis, dynamizuje akcję, kreuje nastrój, buduje napięcie (konieczne dwa elementy).	wzbogaca wypowiedź, np.: wprowadza dialog, opis, dynamizuje akcję, kreuje nastrój, buduje napięcie (konieczne jeden element).	podjmuje próbę wzbogacenia wypowiedzi.	

* Jeżeli uczeń pisze opowiadanie na inny temat lub pisze pracę w innej formie, otrzymuje 0 punktów również w pozostałych kryteriach.

Uwaga!

W pracy krótszej od wyznaczonej objętości ocena segmentacji, stylu, języka, ortografii i interpunkcji pozostaje na poziomie 0.

2. Segmentacja tekstu (0–1)

1 p. – segmentacja konsekwentna i celowa

0 p. – segmentacja przypadkowa lub brak segmentacji

3. Styl (0–1)

1 p. – styl stosowny, konsekwentny, dostosowany do formy wypowiedzi

0 p. – styl niekonsekwentny lub niedostosowany do formy wypowiedzi

4. Język (0–2)

2 p. – dopuszczalnych 5 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

1 p. – dopuszczalnych 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

0 p. – powyżej 6 błędów (składniowych, leksykalnych, frazeologicznych, fleksyjnych lub stylistycznych)

5. Ortografia (0–1)

1 p. – dopuszczalne 4 błędy

0 p. – powyżej 4 błędów

6. Interpunkcja (0–1)

1 p. – dopuszczalne 4 błędy

0 p. – powyżej 4 błędów

1. SPOSOBY OZNACZANIA BŁĘDÓW W PRACACH UCZNIOWSKICH

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZANIA
I. BŁĘDY RZECZOWE	rzecz.
II. BŁĘDY JĘZYKOWE	
1. Błędy gramatyczne	jęz.
a) fleksyjne	
b) składniowe	
2. Błędy wyrazowe	
a) leksykalne	
b) frazeologiczne	
3. Błędy stylistyczne	
III. BŁĘDY ZAPISU	
a) ortograficzne	ort.
b) interpunkcyjne	int.
IV. BŁĘDY GRAFICZNE NIEPODLEGAJĄCE OCENIE	graf.

Sposób oznaczania błędu: oznaczenie właściwym skrótem kategorii błędu na marginesie pracy. Egzaminatorzy nanoszą informacje o błędach oraz liczbie przyznanych punktów bezpośrednio na pracy długopisem.

2. CHARAKTERYSTYKA BŁĘDÓW

BŁĘDY RZECZOWE

- brak zrozumienia istoty faktów, wydarzeń, zjawisk oraz związków i zależności między nimi
- niewłaściwe użycie pojęć, terminów, nazwisk, nazw
- zniekształcenie cytatów (dopuszczalna sparafrazowana forma)

BŁĘDY JEZYKOWE

1. Błędy gramatyczne (naruszenie normy gramatycznej)

a) błędy fleksyjne

- nieodmianianie rodzimych wyrazów lub niepoprawna odmiana

b) błędy składniowe

- rażąco zaburzenia szyku wyrazowego
- naruszanie związku wyrazów w zdaniu
- powtarzanie tych samych struktur zdaniowych zakłócających komunikatywność
- niewłaściwe użycie: przyimków, spójników i zaimków względnych
- niewłaściwe użycie imiesłowowego równoważnika zdania
- rozpoczynanie oraz kończenie wypowiedzeń w niewłaściwym miejscu toku myślowego
 - potokowe ujęcia ciągów myślowych (tzw. potoki składniowe)

2. Błędy wyrazowe

a) błędy leksykalne

- użycie wyrazu w niewłaściwym znaczeniu
- użycie wyrazu w zniekształconej postaci
- zbędne zapożyczenia
- dobór niewłaściwych wyrazów bliskoznacznych
- nadużywanie modnych słów

b) błędy frazeologiczne

- łączenie elementów pochodzących z dwóch różnych związków frazeologicznych
- swobodne przekształcanie związków frazeologicznych
- przesadne wzmocnienia
- niedokładne rozumienie znaczenia związku frazeologicznego

3. Błędy stylistyczne (nie nastąpiło naruszenie norm gramatycznych, ale dokonano złego wyboru środków językowych)

- używanie wyrazów zbędnych, niewnoszących żadnych informacji do tekstu
- wieloznaczność
- skróty myślowe zakłócające komunikatywność
- mieszanie stylów
- ubóstwo słownictwa ujawniające się w nadużywaniu zaimków
- nadużywanie wyrazów obcych zakłócających komunikatywność
- nieuzasadnione powtarzanie tego samego wyrazu w bliskim sąsiedztwie

BŁĘDY ZAPISU

1. Za jeden błąd ortograficzny uznać kilkukrotne popełnienie przez ucznia tego samego błędu w tym samym wyrazie*
2. Za jeden błąd ortograficzny uznać powtarzanie tego samego błędu w zapisie wyrazów należących do tej samej rodziny wyrazów, np. *kturzy*, *niekturzy**
3. Za błąd graficzny uznać popełnienie przez ucznia błędu ortograficznego w wyrazie, który we wcześniejszych lub późniejszych fragmentach tekstu został zapisany poprawnie*

* Zgodnie z ustaleniami Komisji Dydaktycznej Rady Języka Polskiego dotyczącymi błędów ortograficznych.

3. BŁĘDY GRAFICZNE NIEPODLEGAJĄCE OCENIE

BŁĘDY GRAFICZNE NIEPODLEGAJĄCE OCENIE	PRZYKŁADY
wielka litera na początku wyrazu wewnątrz zdania	<i>Nagle zobaczył, że jej nie ma na Podwórku. (...)</i> <i>Wszyscy musieli mówić Po rosyjsku.</i> powtarzalność w całej pracy konsekwentnie takiej samej litery
wielka litera w środku wyrazu	najczęściej litery: <i>O, P, A, K</i> , np. <i>pArasolka – parAsolka</i>
wielka litera ze względów grzecznościowych i emocjonalnych	należy uwzględniać charakter fakultatywny jej zastosowania, a nie obligatoryjny w zależności od formy wypowiedzi pisemnej
redukcje liter w wyrazach (też w zapisie dwuznaków)	<i>ołówek – oówek, drzewo – dzewo, królewski – króleski</i>
uproszczenia w zapisie grup trójspółgłoskowych	<i>drzwi – dwi</i>
mylenie liter w wyrazach o zbliżonej wymowie fonetycznej: <i>b-p, d-t, w-f, g-k, dz-c, sz-s, i-y, ź-ś, dż-ć</i>	<i>but – put, dym – tym, woda – fota, dzwonek – cfonek</i>
zamiana, opuszczanie lub dodawanie liter w wyrazach artykulacyjnie trudnych do wymówienia	<i>kołdra – kordła, kaloryfer – karoryfer, peleryna – pereryna, Henryk – Hendryk</i>
opuszczanie, zamiana, przestawianie liter, również w zapisie dwuznaków	<i>szkoła – skoła, razem – rozem, wzrost – <u>zw</u>rost, drzewo – dzrewo</i>
pomijanie znaku diakrytycznego spółgłosek: <i>ć, ł, ń, ś, ź, dź, dż, ż, ż</i> lokalizowanych na początku, w środku i na końcu wyrazu oraz samogłosek <i>ą, ę</i>	<i>śpiewać – spiewac, dżem – dzem, że tamtej – ze tamtej, mieć – mieć często – czesto, gęsi – gesi, początek – poczatek</i>
niepoprawne dzielenie wyrazu: <ul style="list-style-type: none"> • opuszczenie znaku przenoszenia • umieszczenie znaku przenoszenia na początku następnej linii 	<i>karu zela karu -zela</i>
zapis <i>nie</i> : wyjątki, z imiesłowami przysłówkowymi, z imiesłowami przymiotnikowymi	<i>niekorektor, ale redaktor, niePolak, nieEuropejczyk, niewidzą, nie oceniony</i>
błędny zapis imion i nazwisk autorów i bohaterów literackich, filmowych, tytułów tekstów, filmów; wyrazów pochodzących z obcego języka; rzadko stosowanych o niskiej frekwencji w języku ucznia	<i>Quo wadis, Wołodyjoski, Sam Gamge, chartkorowiec</i>
brak dwóch przecinków wydzielających zdanie wtrącone	należy traktować jako jeden błąd interpunkcyjny
brak myślnika otwierającego i zamykającego	należy traktować jako jeden błąd interpunkcyjny
brak nawiasu otwierającego i zamykającego	należy traktować jako jeden błąd interpunkcyjny
brak kropki przy skrótach oraz zbędna kropka przy skrótach	nie należy uznawać za błąd interpunkcyjny w przypadku skrótów rzadko stosowanych o niskiej frekwencji w języku ucznia
brak cudzysłowu w przytaczanych tytułach publikacji lub cytowanych wyrazach, zdaniach i wyrażeniach, jeżeli są one wyróżnione inaczej	nie należy uznawać za błąd interpunkcyjny, np. pogrubionego zapisu